

	Јавна здравствена установа Болница „Свети Врачеви“ Бијељина Српске Војске 53			УП-10-158
Мамографија				
Страна 1 од 2	Издање:	Важи од:	Одобрио	Копија број
	1	2023-06-27	др Михајло Стојсављевић руководилац Службе за радиолошку дијагностику	Е

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ

1.1 Предмет упутства

Сврха овог упутства је стандардизација понашања особља како би се постигла максимална сигурност пацијената и особља, те достигао оптималан квалитет рада у Служби за радиолошку дијагностику (у даљем тексту Служба), Јавне здравствене установе Болнице „Свети Врачеви“ Бијељина (у даљем тексту Болница Бијељина).

1.2 Подручје примјене

Ово упутство се примјењује у Служби за радиолошку дијагностику Болнице Бијељина.

1.3 Надлежности за примјену

Руководилац Службе је надлежан за примјену овог упутства, а упутство је дужно познавати сво особље које ради у Служби.

1.4 Искључења

Све организационе јединице у којима се не врше радиолошка испитивања.

2 ВЕЗА С ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

2.1 Референтни документи

- Нема.

2.2 Остали документи

- Водич кроз сертификацију и акредитацију за болнице.

3. ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ

3.1 Термини

- Нема.

3.2 Скраћенице

- Нема.

4. ОПИС ПОСТУПКА (ПРОЦЕСА)

4.1 Поступак заказивања и пријема пацијента

Заказивање пацијената врши се лично на пријемном пулту Службе или телефонским путем. Особље на пријемном пулту даје упутство пацијенту како да се припреми за преглед:

- не наносити дезодоранс прије снимања, талк у праху, лосионе или парфем у предјелу испод пазуха јер се те супстанце могу појавити као накупине калцијума и дати погрешне информације;
- уколико пацијент има импланте у дојкама, потребно је упозорити техничаре и љекаре.
- жене у репродуктивној доби упозорити, ако планирају трудноћу да би најбоље било обавити преглед у првих 10 дана циклуса како би се избјегло штетно дејство зрачења на евентуално почетну трудноћу.

Болница Бијелина	Страна 2 од 3	Издање:	Важи од:	УП-10-158
		1	2023-06-27	

Пацијент долази на преглед у заказаном термину и јавља се на пулт Службе, гдје предаје упутницу, уписује се у протокол, попуњава неопходне обрасце и предаје ранију медицинску документацију.

4.2 Поступак снимања

Након што пацијент преда упутницу на пријемни пулт Службе, радиолошки техничар га прозива и уводи у кабину за пресвлачење гдје му објашњава како да се припреми за преглед (треба да се скине до појаса), узима кратку циљану анамнезу (везано за евентуалне претходне операције и лијечења, раније мамографске прегледе, тражи раније мамографске снимке и налазе радиолога, постојање импланта у дојкама) и пита га о евентуалним контраиндикацијама за преглед, као и податке о ранијим прегледима других регија х - зрацима. У случају постојања било какве контраиндикације техничар је дужан консултовати надлежног радиолога који доноси одлуку о даљем току прегледа. Радиолошки техничар или радиолог обављају кратак циљани палпаторни преглед дојки. Уколико је пацијент женска особа у репродуктивној доби, техничар је дужан питати да ли је трудница или дојиља и за датум посљедње менструације који се уписује у протокол како би се поштовало правило „првих 10 дана“ јер је најбоље снимање обавити у првом преовулаторном дијелу менструалног циклуса када жена сигурно није трудна. Женска особа прије снимања попуњава ОБ-10-237: *Сагласност за коришћење заштитне опреме.*

Обавезно прије сваког снимања техничар пребрише површину носача касете антисептичним средством.

Након припреме за снимање, техничар уводи пацијента у просторију за снимање, техничар ставља оловну кецељу око струка као заштиту од штетног дјеловања зрачења. Затим пацијента поставља испред уређаја за снимање и објашњава какав положај пацијент треба да заузме.

Радиолошки техничар наизмјенично поставља дојке пацијента између компресора од плекси - стакла и носача касете са филмом који се полако сабијају изравнавајући дојку у што већој мјери - компресија дојки. Компресија дојке је врло значајна јер повећава оштрину снимка и смањује укупну дозу зрачења, те смањује расуто зрачење (чиме се побољшава контраст на филму). Техничар објашњава пацијенту да поступак компресије дојки може изазвати нелагодност и понекад и краткотрајну бол у дојци, али да је тај поступак неопходан како би се изједначила густина ткива дојке, добила прецизнија слика и смањила количина зрачења која је потребна за снимак. Овај поступак техничар понавља неколико пута према стандардним мамографским пројекцијама: краниокаудална (СС по једном за сваку дојку) и медиолатерална (MLO по једном за сваку дојку).

За краниокаудалну пројекцију техничар издиже и повлачи дојку напријед, а носач касете подиже на одговарајућу висину. Правилна позиција висине носача касете подразумјева да осовина дојке лежи под правим углом у односу на предњи торакални зид. На тај начин опушта се кожа у горњих квадраната дојке, те се и високо смјештене промјене у горњим квадрантима дојке могу приказати. За медиолатералну пројекцију, носач касете је под углом у односу на хоризонталну раван; угао кошења носача касете је грубо према конституцији пацијента 45, 30, 60 степени, односно код мањих дојки је угао већи и обрнуто.

Техничар на филму обавезно ставља ознаку пројекције снимања, као и која је дојка снимана (нпр. за СС снимак десне дојке ознака је RCC, а за медиолатералну пројекцију RMLO).

Сам поступак прегледа траје неколико минута.

По завршетку прегледа, техничар се консултује са радиологом о квалитету снимака.

Критеријуми за технички коректан снимак су:

- приказана је цијела дојка, аксиларни наставак и инфрамамарна бразда,

Болница Бијељина	Страна 3 од 3	Издање:	Важи од:	УП-10-158
		1	2023-06-27	

- у профилу је приказана мамила,
- не виде се кожни набори и нема артефаката,
- оптимално се види дио великог грудног мишића и полусјенка ретрогландуларног масног ткива.

Код волуминознијих дојки спроводи се мозаично снимање дојке.

4.3 Поступак након снимања

Кад је снимање завршено техничар уводи пацијент у кабину за пресвлачење и обавјештава га када може преузети налаз и пратећу медицинску документацију. Пацијент или овлаштена особа јавља се особљу на пулту Службе и преузима налаз.

5. ПРИЛОЗИ И ОБРАСЦИ

5.1 Прилози

- Нема.

5.2 Обрасци

- ОБ-10-237: Сагласност за коришћење заштитне опреме.

6. ЗАПИСИ

Табела 1:

Назив документа	Ознака обрасца	Документ формира	Број примјерака	Рок чувања	Мјесто чувања	Евидентирање
Сагласност за коришћење заштитне опреме.	ОБ 10-237	Медицинска сестра - техничар	1	Трајно	Архива	Не